

Research paper

Identifying the Effective Factors on the Implementation of Resistance Economy in Sports of Iranian State Universities**M. Kharkan¹, R. Andam², H. Bahrololoum³, H. Zareian⁴**

1. Ph.D. in sport Management, Shahrood University of Technology
2. Associate Professor of sport Management, Shahrood University of Technology (Corresponding Author)
3. Associate Professor of sport Management, Shahrood University of Technology
4. Assistant Professor of Sport Management Institute of Physical Education and Sport Sciences

Received: 2020/04/19

Accepted: 2020/06/21

Abstract

Resistance economy is one of the most important concerns of Iran in recent years; therefore, the aim of this study was to identify the factors affecting the implementation of resistance economics in sports in Iranian state universities. In this applied descriptive-survey study, the statistical population included all extracurricular managers of the universities, faculty members of sports science and economics in the university, managers of the general department of Physical Education of the Ministry of Science, physical education experts, and experts in the field of economics and familiar with the research topic. Finally, 376 persons were selected as a statistical sample using the random stratified method. The data collection instrument was a researcher-made questionnaire whose face and content validity was confirmed by a group of professional professors. The reliability of the instrument was confirmed using Cronbach's alpha method ($\alpha=0.98$). In order to analyze the data, the exploratory factor analysis method was used with Varimax rotation. According to factor analysis, 68 variables were divided into 8 areas of were mobility and dynamics, self-reliance, education and notices, social development, planning, law-abiding, consumption management and active participation. The importance of the factors was assessed from the perspective of the participants. Accordingly, consumption management with an average of 4.29 ± 0.47 , active participation with an average of 4.11 ± 0.53 , and planning with an average of 4.08 ± 0.58 were identified as the most important factors of resistance economy in academic sport. Therefore, universities should pay more attention to consumption management, active participation and planning in order to achieve the ideals and approaches of the resistance economy in the field of academic sport.

Keywords: Academic Sport, Resistance Economy, Consumption Management, Planning, Exploratory Factor Analysis

-
1. Email: maryamkharkan@yahoo.com
 2. Email: reza.andam@gmail.com
 3. Email: hasan.bahrololoum@gmail.com
 4. Email: zareian.h@gmail.com

Extended Abstract

Background and Purpose

Universities can influence society through their important effect on the country's economy. For many years, the concept of a resistance economy has been raised as a development pattern in the country. Resistance economy is a pattern ensuring the country's progress even in the condition of pressure and boycott. According to this, every managerial, economical, and social pattern in the country, exploited should be consistent with the development pattern (i.e. resistance economy pattern) and be taken from the important pattern (1); hence, the issue of resistance economy should be put the headline in all fields, and in this area, State Higher Education and Sports have an undeniable role as very influential and important areas in people's education and training (2). The aim of this study was to identify the effective factors on the implementation of resistance economy in the sport of Iranian State Universities.

In this correlational descriptive study, the statistical population was all extracurricular managers of the universities, faculty members of sports science and economics in the university, managers of the general department of Physical Education of the Ministry of Science, physical education experts, and experts in the field of economics and familiar with the research topic. In his book, Kline (2014) determined the number of research samples using the factor analysis method based on the number of exploratory variables (minimum=2 times and maximum=10 times the variables) (3). The number of the exploratory variables in the current study was 73, and 376 persons were selected as a statistical sample using the random stratified method. Due to the lack of a suitable questionnaire for the study topic, a researcher-made questionnaire was used. To do so, in the first stage, a list of the most important variables with the most repetition and emphasis in the interviews concerning the number was prepared through a) studying the review literature and b) interviewing sport managers, sports management and economics professors as well as experts and people familiar with the research topic. After extracting these variables, the face and content validity of the questionnaire was confirmed by 13 experts. Then, the 37-item questionnaires were completed by 30 persons based on the 5-point Likert scale (from very little=1 to very much=5). After analyzing them, the reliability of the questionnaire was confirmed using Cronbach's alpha correlation coefficient ($\alpha=0.98$) and, finally, the questionnaires were distributed among the research samples via online and face-to-face methods in two sections a) demographic characteristics and b) main part of the questions. The data were analyzed by SPSS 19 using the exploratory factorial analysis (EFA) method with Varimax rotation.

The EFA with Varimax rotation was applied to identify the internal structure. The results of sub-areas showed that 68 out of 73 items of the research on the resistance economy in the academic sport were categorized into 8 areas in terms of having a factor load ≥ 0.45 (basic criteria). In factor analysis, 5 items were excluded from

the EFA due to having a factor load <0.45 . These 8 factors accounted for 62.66% of the variance. These factors were mobility and dynamics, self-reliance, education and notices, social development, planning, law-abiding, consumption management and active participation. According to the findings of the present study, consumption management with a mean of 4.29 and standard deviation of 0.47, and social development with a mean of 3.89 and standard deviation of 0.51 were the most and least important factors to implement resistance economy in academic sport, respectively. In addition, the reliability or internal consistency of the study instrument was confirmed using Chronbach's alpha coefficient of 0.98. Moreover, the alpha coefficient was calculated for each factor individually. The reliability of each factor was from 0.77 to 0.96, indicating a moderate to relatively high relationship among the items of each factor.

Universities can use the identified factors to implement resistance economy by training educated forces, making potential employees and managers professional, virtual teaching, cooperation between professors and students, using internal products, purposeful resistance economy conventions, and using university development centers. On the other hand, by its role in the culture of the society, the university can significantly influence resistance economy to be implemented. For example, universities will be very effective if they work on educating the cultural generation that is based on cultural education or can play a more active role in the culture of managers and employees. Students' culture not only affects the students themselves, but also is influential on families, friends, and relatives, and since there is at least a student in many families, the effects that universities have on implementing resistance economy through the culture are worth considering.

Keywords: Academic sport, Resistance economy, Consumption management, Planning, Exploratory factor analysis

Reference

1. Vaezi, S. K., & Fadaee, M. (2015). Investigating and explaining the components of strategic management of islamic university based on the model of resistance economy. *Management in the islamic university*, 4 (9), 39-58. (Persian).
2. Statement of the supreme leader in a meeting with a group of researchers and officials of knowledge-based companies, 29 July, (2012). *Khamenei.ir*. (Persian).
3. Kline, P. (2014). *An easy guide to factor analysis*. Routledge.

شناسایی عوامل مؤثر بر اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاه‌های دولتی ایران

مریم خارکن^۱، رضا اندام^۲، حسن بحرالعلوم^۳، حسین زارعیان^۴

۱. دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه صنعتی شاهرود

۲. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه صنعتی شاهرود (نویسنده مسئول)

۳. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه صنعتی شاهرود

۴. استادیار مدیریت ورزشی، پژوهشگاه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۴/۰۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۱/۳۱

چکیده

اقتصاد مقاومتی یکی از مهمترین دغدغه‌های کشور ایران در سال‌های اخیر است. از این رو هدف از این پژوهش، شناسایی عوامل مؤثر بر اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاه‌های دولتی ایران بود. روش تحقیق حاضر توصیفی و به لحاظ نوع، کاربردی و به لحاظ اجرا، پیمایشی بود. جامعه آماری تحقیق حاضر کلیه اعضای هیئت‌علمی رشته علوم ورزشی و رشته اقتصاد دانشگاه‌ها، مدیران تربیت‌بدنی دانشگاه‌ها و اداره کل وزارت علوم، کارشناسان تربیت‌بدنی دانشگاه‌ها و افراد متخصص در حوزه اقتصاد و آشنا به موضوع پژوهش بودند که بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای، تعداد ۳۷۶ نفر به عنوان نمونه آماری تحقیق انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسش‌نامه محقق ساخته‌ای بود که روایی صوری و محتوایی آن را گروهی از اساتید صاحب‌نظر دانشگاهی تأیید کردند. برای محاسبه پایایی ابزار از روش آلفای کرونباخ استفاده شد ($\alpha=0/98$). برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از روش تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش واریمکس استفاده شد. بر اساس تحلیل عاملی ۶۸ متغیر در ۸ عامل تحرک و پویایی، اتکای به خود، آموزش و اطلاع‌رسانی، توسعه اجتماعی، برنامه‌ریزی، قانون‌مداری، مدیریت مصرف و مشارکت فعال قرار گرفتند. میزان اهمیت عامل‌ها از دیدگاه آزمودنی‌ها بررسی شد. بر این اساس مدیریت مصرف با میانگین $0/47 \pm 4/29$ ، مشارکت فعال با میانگین $0/53 \pm 4/11$ ، برنامه‌ریزی با میانگین $0/58 \pm 4/08$ مهمترین عوامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی شناخته شدند. بنابراین، دانشگاه‌ها می‌بایست به مدیریت مصرف، مشارکت فعال و برنامه‌ریزی توجه بیشتری نمایند تا در راستای رسیدن به آرمان‌ها و رویکردهای اقتصاد مقاومتی در حوزه ورزش دانشگاهی گام بردارند.

واژگان کلیدی: ورزش دانشگاهی، اقتصاد مقاومتی، مدیریت مصرف، برنامه‌ریزی، تحلیل عاملی اکتشافی

1. Email: maryamkharkan@yahoo.com
2. Email: reza.andam@gmail.com
3. Email: hasan.bahrololoum@gmail.com
4. Email: zareian.h@gmail.com

مقدمه

از مهمترین موضوعاتی که دانشگاه از آن طریق می‌تواند بر جامعه تأثیر بگذارد، نقشی است که بر اقتصاد کشور می‌گذارد. چند سالی است مفهوم اقتصاد مقاومتی^۱ به عنوان الگوی توسعه در کشور مطرح شده است. اقتصاد مقاومتی، الگویی است که در شرایط فشار و تحریم نیز می‌تواند پیشرفت کشور را تضمین کند. بر این اساس، هر الگوی مدیریتی، اقتصادی و اجتماعی که در کشور بخواهد مورد بهره‌برداری قرار گیرد، باید با الگوی توسعه کشور؛ یعنی اقتصاد مقاومتی هماهنگ باشد و به عبارتی برآمده از آن الگوی بالادستی باشد (واعظی و فدایی، ۲۰۱۵، ۴۰). در این راستا رهبر انقلاب اسلامی به مردم، مسئولان و تمامی نهادها توصیه می‌کند که باید در همه حوزه‌ها، موضوع اقتصاد مقاومتی را سرلوحه کار خود قرار دهند و در این زمینه حوزه آموزش عالی و ورزش کشور، به عنوان حوزه‌هایی بسیار تأثیرگذار و مهم در رشد و پرورش افراد، نقش انکارناپذیری دارند و از اهمیت بالایی برخوردارند (بیانات رهبری در دیدار با مسئولان شرکتهای دانش‌بنیان، ۲۰۱۲).

در ادبیات اقتصاد مقاومتی رایج در جهان، اصطلاحی تحت عنوان اقتصاد مقاومتی وجود ندارد، اما واژه نزدیک به مفهوم اقتصاد مقاومتی، اصطلاح تاب‌آوری اقتصادی و فنریت اقتصادی است که به معنای توان یک کشور به ایستادگی در برابر شوک‌های خارجی است (بریگالیو و پیکینینو^۲، ۲۰۱۲، ۱۸۸). اقتصاد، علم تخصیص بهینه منابع محدود برای ارضای خواست‌های نامحدود است و کلمه‌ای که سبب پدید آمدن علم اقتصاد شده «کمیابی» است (سعیدی‌کیا، ۲۰۱۸، ۵۱). اقتصاد مقاومتی به معنای تشخیص و شناسایی حوزه‌هایی که سایر کشورها فشارهایی را اعمال می‌کنند و همچنین تلاش برای کنترل و تا حدودی بی‌اثر کردن فشارهاست و در حالت ایده‌آل تبدیل به فرصت‌هاست. در حقیقت اقتصاد مقاومتی، تأکید بر کاهش وابستگی‌ها و توجه بر روی مزیت تولیدهای داخلی، همچنین تلاش برای رسیدن به خوداتکایی را مدنظر و در دستور کار خود قرار داده است (دهقان پور و همکاران، ۲۰۱۶، ۵۵). رز^۳ (۲۰۱۳) اقتصاد مقاومتی را به صورت توانایی کاهش تلفات ناشی از شوک اقتصادی تعریف می‌کند که در سطح خرد (شرکت‌ها و افراد)، میانی (گروه‌ها، بخش‌ها و خوشه‌ها) و کلان (مناطق، کشورها) نمود پیدا می‌کند. علاوه بر این، وان برجیک و همکاران^۴ (۲۰۱۷) اقتصاد مقاومتی ایستا را توانایی برای حفظ عملکرد بدون نیاز به بازسازی و اقتصاد مقاومتی پویا را تغییر بهبود سریع پس از ایجاد شوک اقتصادی تعریف می‌کند. لذا داشتن اقتصاد پویا، رو به رشد، باثبات و کارایی بالا که بتواند رفاه و آسایش را برای مردم فراهم کند، از اهداف اصلی هر کشوری است. برای مفهوم اقتصاد

-
1. Resistive Economy
 2. Briguglio & Piccinino
 3. Rose
 4. van Bergeijk et al

مقاومتی که مدت زیادی از آن نمی‌گذرد تعاریف مختلفی بیان شده است. هرکدام از تعاریف از جنبه‌های مختلفی به این موضوع پرداخته‌اند. در نهایت، اگر بخواهیم تعریف کامل و جامعی از اقتصاد مقاومتی بیان کنیم، همان فرموده‌ای است که رهبری ارائه کرده‌اند. اقتصاد مقاومتی یعنی آن اقتصادی که در شرایط فشار، تحریم، دشمنی‌ها و خصومت‌های شدید می‌تواند تعیین‌کننده رشد و شکوفایی کشور باشد (دهقان پور و همکاران، ۲۰۱۶، ۵۵).

دیزگرندی و شکری^۱ (۲۰۱۷) در پژوهشی راهکارهای مناسب برای پیشبرد اقتصاد ایران به سمت اقتصاد مقاومتی را مواردی مانند خودکفایی، رها شدن از تک محصولی بودن (منابع نفتی)، حرکت به سمت صنعتی‌شدن و رقابت بین‌المللی، به حداکثر رساندن ظرفیت مالیاتی کشور، کاهش نرخ بیکاری با استفاده از ظرفیت و توان علمی کشور بیان کردند. ماریانا^۲ (۲۰۱۵) در مقاله‌ای با عنوان آموزش، تعیین‌کننده رشد اقتصادی نشان داد که مهمترین عامل رشد اقتصادی درگرو توجه به آموزش عالی است و رابطه معناداری بین آموزش عالی و رشد اقتصادی وجود دارد. دامسیوونس^۳ (۲۰۱۵) در مقاله‌ای تحت عنوان تأثیر سیاست آموزشی در توسعه اقتصادی، نشان داد رفاه اجتماعی و رشد آینده بستگی به تمرکز دانش در صنعت و خدمات دارد، بیشتر شغل‌ها نیز به کیفیت آموزش نیاز دارند. وی سرانجام با تحلیل سرمایه انسانی به عنوان یکی از عوامل تولید نشان داد که افراد از طریق دانش جمع‌آوری شده به افزایش تولید کمک می‌کنند و موضوعات مهم دیگری که از آموزش عالی تأثیر می‌پذیرند شامل پژوهش، فناوری و کلیه عوامل افزایش‌دهنده تولید است و سیاست‌های آموزشی اروپا با رشد اقتصادی رابطه مثبت و مستقیم دارد. امیری و همکاران^۴ (۲۰۱۴) به بررسی نقش دانشگاه و عناصر آن در تحقق اقتصاد مقاومتی پرداختند و نتایج حاصله حاکی از این است دانشگاه به عنوان مرکز تولید علم و دانش، مهمترین حیطه تشکیل سیاست‌هایی برای توسعه علمی کشور است. همچنین، به نقش چهارگانه شاخص‌هایی از جمله: اساتید، توسعه نظرسنجی، دانشجویان و پژوهش، بررسی محتوای برنامه جهت تولید علم با رویکرد اقتصاد مقاومتی اشاره داشتند. شمسی گوشکی و همکاران (۲۰۱۹) در تحقیقی که جامعه آماری آن را کلیه کارشناسان پارک‌های علم و فناوری دانشگاه شهید باهنر کرمان، دانشگاه علم و صنعت و دانشگاه تهران تشکیل می‌دادند، به این نتیجه رسیدند که با توجه به نتیجه نهایی ثبات سیاسی اولین مؤلفه برای ایجاد کارآفرینی اقتصاد مقاومتی است. خزائی و همکاران (۲۰۱۸) در مطالعه‌ای تحت عنوان شناسایی چالش‌های پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی در صنعت ورزش کشور، پنج مقوله ضعف عوامل حقوقی و قانونی، فقدان برنامه محوری، بی‌توجهی به

1. Dizgarani & Shokri

2. Mariana

3. Dumciuviene

4. Amiri et al

پژوهش و توسعه، عوامل اقتصادی و بی‌توجهی به اسناد بالادستی را شناسایی کردند. جوانی (۲۰۱۸) در پژوهشی با عنوان تبیین ارکان پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی در صنعت ورزش به این نتیجه رسید که سیاست‌ها به گونه‌ای باید تدوین و اجرا شوند که اهداف بهینه‌سازی زیرساختی، مقاوم‌سازی و برجستگی، هر سه در عمل تحقق یابند تا بر اساس آن بتوان به پیاده‌سازی سیاست اقتصاد مقاومتی در صنعت ورزش مبادرت ورزید. زارعیان و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که یکی از راهکارهای پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی در کشور می‌تواند گنجاندن آن در کتب درسی مدارس باشد تا دانش‌آموزان از سنین پایه با اقتصاد مقاومتی آشنا شوند. رنجبر اردکانی (۲۰۱۸) در مقاله‌ای با عنوان موانع تحقق اقتصاد مقاومتی در جمهوری اسلامی ایران به این نتیجه رسیده است که نبود ثبات اقتصادی کلان، کسری بودجه در نرخ تولید ناخالص داخلی، بالا بودن نرخ تورم و بیکاری، عدم وجود اقتصاد دانش‌بنیان، ناکارآمدی بازارها در اقتصاد خرد، گستردگی و چیرگی دولت، نبود تجارت آزاد، عدم نظارت و مدیریت مناسب، توسعه پایین اجتماعی از جمله موانع تحقق اقتصاد مقاومتی هستند.

فرهنگ اقتصاد مقاومتی باید در دانشگاه‌ها وجود داشته باشد. دانشگاه‌ها همچنین باید فرهنگ مصرف را تغییر دهند و به سمت تولیدات داخلی حرکت کنند، از آن سو دولت باید در واردات به صورت هدفمند باشد. نبود این نگرش‌ها در بین دولت، مردم و سرمایه‌گذاران به عنوان یک مسئله برای تحقق اقتصاد مقاومتی است. از سویی دیگر نقش دانشگاه و مخصوصاً ورزش دانشگاهی در اقتصاد مقاومتی در کشور کمتر مورد توجه قرار گرفته است. همچنین مطابق شاخص‌های اقتصادی، اقتصاد مقاومتی تا به امروز آن‌چنان که انتظار می‌رفت محقق نشد. موضوع اقتصاد مقاومتی از سال ۱۳۸۹ در جمعی از کارآفرینان، توسط رهبر انقلاب بیان شد و بعد از عنوان کردن موضوع اقتصاد مقاومتی، تلاش فراوانی برای تحقق آن انجام شد و با شروع سال جدید بر موارد مرتبط با اقتصاد مقاومتی تأکید شد، مانند اقتصاد مقاومتی؛ اقدام و عمل (سال ۱۳۹۵)، اقتصاد مقاومتی؛ تولید و اشتغال (سال ۱۳۹۶)، حمایت از کالای ایرانی (سال ۱۳۹۷)، رونق تولید (سال ۱۳۹۸) و در پایان جهش تولید (سال ۱۳۹۹). به عبارتی تمامی تلاش مسئولین کشوری و مقام معظم رهبری در چند سال اخیر تحقق اقتصاد مقاومتی و افزایش تولیدات داخلی بوده است. این تأکیدات نشان می‌دهد که هنوز اقتصاد مقاومتی آن‌چنان‌که باید باشد، محقق نشده است و این خود، سندی محکم بر مسئله‌دار بودن تحقق اقتصاد مقاومتی است. همچنین با توجه به نتایج تحقیقات انجام شده (سیدی و همکاران، ۲۰۱۱) تجربه چند دهه اخیر در مورد آموزش اقتصاد در ایران نشان می‌دهد که این روند در حوزه آموزش اقتصاد با مشکلات جدی مواجه شده است. بنابراین، به‌رغم ملموس بودن مسئله اقتصاد مقاومتی در زندگی انسان‌ها، اما عملاً در دانشگاه‌ها و نظام‌های آموزشی ایران به این مقوله نه‌تنها توجه نشده، بلکه مورد غفلت نیز قرار گرفته است. لذا با

توجه به مسائل موجود، توجه ویژه به برنامه درسی اقتصادمقاومتی، شفاف‌سازی واژه اقتصادمقاومتی و دانش‌افزایی و تعیین راهکارها و موانع اقتصاد مقاومتی و ... در ورزش دانشگاهی ضروری است. در این راستا می‌توان گفت زیرساخت‌های اقتصاد مقاومتی تنها به قسمت اقتصاد بازنمی‌گردد؛ بلکه جنبه‌های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی هم دارد. در مسیر اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی بخش-های مختلف کشور وظایفی دارند که نقش دانشگاه‌ها به عنوان پرچم‌داران اصلی تحقق اقتصاد مقاومتی در این زمینه بی‌بدیل است. دانشگاه به عنوان کانون اصلی علمی و تحقیقاتی کشور، باید خود را با تغییرات جدید تطبیق دهد. در اقتصاد دانش‌بنیان، به ویژه در صنایع جدید که رشد سریعی دارند، علم تأثیر زیادی بر نوآوری دارد. عواملی مانند جهانی‌سازی، به همراه عوامل دیگر به عنوان جزئی از روند کلی به سوی توسعه سریع بازار دانش، ارتباط دانشگاه با جامعه را دچار تغییرات اساسی کرده است (اتسکوویتز و لیدزدورف^۱، ۲۰۰۰، ۱۲۱).

بر اساس مصاحبه‌هایی که با مدیران در اداره کل تربیت‌بدنی وزارت علوم و متخصصین و صاحب‌نظران ورزش دانشگاهی انجام شد، مشکلاتی مانند شفاف نبودن اقتصاد مقاومتی، محدود بودن بودجه، امکانات و منابع در ورزش دانشگاهی، ضعف در آموزش و اطلاع‌رسانی، عدم توجه به تولیدات داخلی، عدم توجه به مدیریت مصرف و اقتصاد دانش‌بنیان و ... وجود داشت. در این راستا پژوهش مهدی‌زاده و همکاران (۲۰۱۳) نیز مشکلاتی مانند فرهنگ‌سازی ضعیف در زمینه ورزش همگانی و استفاده از امکانات ورزشی، کمبود مربیان آگاه و باتجربه، ضعف اطلاع‌رسانی رسانه‌ها درباره فواید فعالیت‌بدنی و ورزش، کمبود فضا و امکانات ورزشی، نداشتن برنامه ورزشی مشخص را در ورزش دانشگاهی بیان کرده‌اند که پژوهش حاضر می‌تواند راهکاری برای مشکلات موجود ارائه کند و موجب پیشرفت بیشتر ورزش دانشگاهی شود. علاوه بر این تاکنون پژوهش‌های فراوانی در مورد اقتصاد مقاومتی در بخش‌های غیرورزشی صورت پذیرفته است؛ اما تحقیقات مربوط به اقتصاد مقاومتی در ورزش بسیار محدود است و پژوهشی که به‌طور ویژه به اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی توجه داشته باشد، توسط محققین مشاهده نشده است. بر اساس موارد فوق و اهمیت فراوان دانشگاه‌ها و بخش ورزش دانشگاهی در توسعه اقتصادی و فناوری و اهمیت آنها در تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، پژوهشی پیرامون اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی در جامعه ما ضروری است که به صورت مستقل انجام شود. برای برنامه‌ریزی بهتر در این امر، مسئولان مربوطه به مقیاس معتبری نیاز دارند. از این رو هدف مطالعه حاضر، تبیین عوامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاه‌های دولتی ایران بود تا دانشگاه‌ها و بخش ورزش دانشگاهی بتوانند از ظرفیت‌های داخلی به بهترین حالت ممکن استفاده کنند و با توانایی‌های بالای خود در درست عمل کردن به این امر مهم تلاش کنند.

روش پژوهش

روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری تحقیق را تمامی مدیران فوق‌برنامه دانشگاه‌ها، اعضا هیئت علمی علوم ورزشی دانشگاه‌ها، اعضا هیئت علمی در رشته اقتصاد در دانشگاه‌ها، مدیران در اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم، کارشناسان تربیت بدنی دانشگاه‌ها و افراد متخصص در حوزه اقتصاد و آشنا به موضوع پژوهش تشکیل دادند. کلانین^۱ (۲۰۱۴) در کتاب خود تعداد نمونه‌های تحقیق در روش تحلیل عاملی بر اساس تعداد متغیرهای اکتشافی را (حداقل ۲ برابر و حداکثر ۱۰ برابر متغیرها) تعیین کرد. تعداد متغیرهای اکتشافی در تحقیق حاضر ۷۳ متغیر بود. ۳۷۶ نفر به روش تصادفی طبقه‌ای به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. به دلیل نبود پرسش‌نامه متناسب با موضوع پژوهش از پرسش‌نامه محقق ساخته استفاده شد. برای این منظور محققان در مرحله اول پژوهش، از طریق مطالعه پیشینه پژوهش و جمع‌آوری اطلاعات کتابخانه‌ای و سپس مصاحبه با مدیران ورزشی، اساتید مدیریت ورزشی و اقتصاد و صاحب‌نظران و افراد آشنا به موضوع پژوهش، فهرستی از مهمترین متغیرهای مرتبط با موضوع پژوهش را تهیه کردند که از نظر تعداد بیشترین تکرار و تأکید را در مصاحبه‌ها داشته است. پس از استخراج این متغیرها، ۱۳ نفر از متخصصان صاحب‌نظر در مورد روایی صوری و محتوایی پرسش‌نامه مربوطه اظهار نظر کردند. پس از انجام اصلاحات، پرسش‌نامه نهایی ۷۳ گویه با مقیاس ۵ ارزشی لیکرت (از خیلی کم=۱ تا خیلی زیاد=۵) را در مطالعه‌ای راهنما، ۳۰ نفر تکمیل کردند. پس از تجزیه و تحلیل آن‌ها، پایایی پرسش‌نامه با استفاده از ضریب همبستگی آلفای کرونباخ ($\alpha=0/98$) برآورد شد و در نهایت پرسش‌نامه در دو بخش مشخصات فردی و بخش اصلی سئوالات به دو روش آنالیز و حضوری بین نمونه‌های تحقیق توزیع شد. برای ارزیابی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، رتبه‌بندی و میزان اهمیت متغیرها (گویه‌ها) از روش‌های آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد) استفاده شد. برای بررسی ابعاد و عوامل اقتصاد مقاومتی و روایی ساختاری ابزار تحقیق، روش تحلیل عاملی اکتشافی^۲ با چرخش واریماکس^۳ به کار رفت. از روش تحلیل عاملی اکتشافی برای بررسی حوزه مطالعاتی و کشف ابعاد یا سازه‌های اصلی آن حوزه استفاده شد و کارکرد عمده آن تعیین وزن و شناسایی عوامل است. همه داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار اس پی اس^۴ نسخه ۱۹ تجزیه و تحلیل شدند.

-
1. Kline
 2. Exploratory Factor Analysis
 3. Varimax Rotation
 4. Statistical Package for Social Science

نتایج

از ۳۷۶ نفر آزمودنی که در این پژوهش حضور داشتند، ۶۷ درصد مرد و ۳۳ درصد زن بودند. دامنه سنی پاسخ‌دهندگان از ۲۸ تا ۶۰ سال متغیر بود و دارای میانگین سنی ۴۳ سال و انحراف استاندارد ۶/۶ بودند. بیشتر آزمودنی‌ها متأهل (۸۶ درصد) بودند و اکثر آنها (۷۷ درصد) در رشته تربیت‌بدنی تحصیل می‌کردند. همچنین بیشتر آزمودنی‌های تحقیق دارای مدرک تحصیلی دکتری (۷۰ درصد) بودند. بر اساس یافته‌های تحقیق، مهم‌ترین عامل اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی مدیریت مصرف با میانگین ۴/۲۹ و انحراف استاندارد ۰/۴۷ بود و عامل توسعه اجتماعی با میانگین ۳/۸۹ و انحراف استاندارد ۰/۵۱ به عنوان کم‌اهمیت‌ترین عامل شناخته شد. همچنین در بین متغیرهای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی، مهم‌ترین متغیر با میانگین ۴/۴۵ (در مقیاس لیکرتی ۵ ارزشی) و انحراف استاندارد ۰/۷۴ به «حرکت بر اساس برنامه و پرهیز از تصمیمات خلق‌الساعه» اختصاص داشت. همچنین در این پژوهش «بازسازی و تعمیر وسایل ورزشی مستعمل انباشته‌شده در انبار دانشگاه توسط دانشجویان در اوقات فراغت» با میانگین ۳/۷۸ و انحراف استاندارد ۰/۷۰ کم‌اهمیت‌ترین متغیر اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی بود.

جدول ۱، خلاصه‌ای از متغیرهای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی و میزان اهمیت آنها و جدول ۶ نیز میزان اهمیت عوامل اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی را نشان می‌دهد.

جدول ۱- فهرست بااهمیت‌ترین و کم‌اهمیت‌ترین متغیرهای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی

میزان اهمیت	متغیرها (زیرحیطه‌ها)	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد
۳ ۲ ۱	- حرکت بر اساس برنامه و پرهیز از تصمیمات خلق‌الساعه	۳۷۶	۴/۴۵	۰/۷۴
	- داشتن الگوی مشخص برای مدیریت اقتصاد ورزشی، به‌ویژه	۳۷۶	۴/۴۲	۰/۷۵
	- در برخورد با شرایط چالش و بحران	۳۷۶	۴/۲۹	۰/۷۳
	- استفاده از داوطلبان ورزشی و غیرورزشی در برگزاری	۳۷۶	۴/۲۶	۰/۶۷
	- رویدادهای ورزشی در دانشگاه‌ها	۳۷۶	۴/۲۴	۰/۶۵
	- استفاده بهینه از اماکن و فضاهای ورزشی دانشگاه	۳۷۶	۴/۲۳	۰/۶۸
	- استفاده درست از امکانات موجود	۳۷۶		
	- احساس مسئولیت از طرف هر فرد در اجرای اقتصاد مقاومتی	۳۷۶		
	در ورزش دانشگاهی			

ادامه جدول ۱- فهرست بااهمیت ترین و کم‌اهمیت ترین متغیرهای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی

میزان اهمیت	متغیرها (زیرحیطه‌ها)	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد
۳/۳۰	- بازسازی و تعمیر وسایل ورزشی مستعمل انباشته‌شده در انبار دانشگاه توسط دانشجویان در اوقات فراغت	۳۷۶	۳/۷۸	۰/۷۰
	- توانایی همکاری دانشجویان و کارکنان در جهت یک هدف مشترک	۳۷۶	۳/۸۰	۰/۶۶
	- تشکیل کمیته‌ها و کمپین‌های زیست‌محیطی در دانشگاه‌ها	۳۷۶	۳/۸۷	۰/۶۲
	- فرهنگ‌سازی وقف و امور خیریه در ورزش دانشگاهی کشور	۳۷۶	۳/۸۸	۰/۶۳
	- برنامه‌ریزی و آگاه کردن دانشجویان در خصوص سنجش میزان اثربخشی اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی	۳۷۶	۳/۸۸	۰/۶۱
	- توجه به درس کارآفرینی ورزشی با رویکرد اقتصاد مقاومتی	۳۷۶	۳/۸۸	۰/۵۵

از تحلیل عاملی اکتشافی با روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی و چرخش متعامد برای شناسایی ساختار داخلی استفاده شد. قبل از اجرای تجزیه و تحلیل عاملی از آزمون کی ام ا^۱ برای کفایت نمونه‌گیری و درک این که آیا تعداد گویه‌ها برای پیش‌بینی هر مؤلفه کافی است، استفاده گردید. همچنین از آزمون کرویت بارتلت^۲ نیز برای تعیین این که آیا گویه‌ها ارتباط معناداری برای فراهم کردن یک مبنای معقول برای تجزیه و تحلیل عامل دارد، استفاده شد. بر اساس گزارش لیچ و همکاران^۳ (۲۰۰۵) کی ام ا باید بیشتر از (۰/۷۰) و آزمون بارتلت نیز باید کمتر از (۰/۰۵) باشد. لذا ضمن رعایت پیش‌فرض‌های آزمون، نتایج به دست آمده، تأییدی بر استفاده آزمون تحلیل عاملی اکتشافی بود. جدول (۲) نتایج آزمون بارتلت و کی ام ا را نشان می‌دهد.

جدول ۲- نتایج آزمون‌های کی ام ا و بارتلت

سنجش کفایت نمونه با کی ام ا	۰/۹۶
آزمون بارتلت	۲۲۴۱۰/۲۰۹
درجه آزادی	۲۶۲۸
سطح معناداری	۰/۰۰۱

1. KMO
2. Bartlett's
3. Leech et al

جدول ۲، نشان‌دهنده آن است که حجم نمونه‌ها جهت تحلیل متناسب بوده ($\alpha = 0/96$ کی ام ا) و آزمون کرویت بارتلت به لحاظ آماری معنادار است ($P < 0/05$) که نشان‌دهنده همبستگی بین متغیرها است. نتایج آزمون‌ها نشان داد، تحلیل عاملی اکتشافی با موارد پرسش‌نامه متناسب است. در ادامه چرخش متعامد (چرخش واریماکس) برای شناسایی ساختار داخلی استفاده شد. بررسی نتایج زیرحیطه‌ها نشان داد ۶۸ گویه از ۷۳ گویه تحقیق در خصوص اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی به لحاظ داشتن بار عاملی مساوی یا بیشتر از $0/45$ (معیار مینا) در ۸ حیطه دسته‌بندی شدند. بار عاملی این زیرحیطه‌ها از $0/48$ تا $0/76$ متغیر بود (جدول ۴). پنج گویه نیز در تحلیل عاملی به دلیل داشتن بار عاملی کمتر از $0/45$ از تحلیل عاملی خارج شدند (جدول ۳).

جدول ۳- فهرست گویه‌های خارج‌شده از تحلیل عاملی

ردیف	متغیرها	بار عاملی
۱	خوداتکایی در ورزش دانشگاهی خصوصاً در شرایط بحرانی	۰/۳۶
۲	دادن ضمانت خرید به شرکت‌های دانش‌بنیان در ورزش دانشگاهی	۰/۳۸
۳	نهادینه کردن مفهوم اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی کشور و هدایت و رهبری آن	۰/۳۴
۴	اعتماد بین دانشجویان و کارکنان دانشگاه	۰/۳۵
۵	آلوده نکردن محیط‌زیست مثل چمن‌های فوتبال دانشگاه‌ها	۰/۳۲

این هشت عامل $62/66$ درصد واریانس را به خود اختصاص دادند. این عوامل با عناوین تحرک و پویایی، اتکای به خود، آموزش و اطلاع‌رسانی، توسعه اجتماعی، برنامه‌ریزی، قانون‌مداری، مدیریت مصرف و مشارکت فعال نام‌گذاری شدند. در جدول ۵ سهم واریانس هر کدام از عوامل نشان داده شده است. علاوه بر این از ضریب آلفای کرونباخ برای بررسی پایایی یا ثبات درونی ابزار تحقیق استفاده شد که میزان آن $0/98$ بود. همچنین، ضرایب آلفا برای هر عامل نیز جداگانه محاسبه شد. پایایی هر یک از عوامل از $0/77$ تا $0/96$ متغیر بود که وجود ارتباط متوسط تا نسبتاً بالا را در بین آیتم‌های هر عامل نشان می‌داد. از نظر تحلیلی، ضریب آلفای هر یک از عوامل در جدول ۶ نشان داده شده است.

جدول ۴- نتایج تحلیل عاملی، میانگین و انحراف استاندارد گویه‌ها

انحراف استاندارد	میانگین	بار عاملی	حیطه‌ها و زیر حیطه‌ها
			عامل ۱: تحرک و پویایی
۰/۵۹	۴/۰۱	۰/۶۷	گسترش همکاری و مشارکت با دانشگاه‌های منطقه و جهان در تولید لوازم ورزشی
۰/۶۴	۳/۹۹	۰/۷۶	توسعه تعاملات، ارتباطات منطقه‌ای و جهانی و حضور فعال و مؤثر در مجامع جهانی ورزش دانشگاهی
۰/۶۶	۴/۰۳	۰/۶۹	ارتباط با دانشگاه‌های مطرح دنیا در زمینه ورزش
۰/۶۶	۳/۹۷	۰/۶۷	عقد قراردادهای با سایر سازمان‌ها به‌ویژه آموزش و پرورش
۰/۶۸	۴/۰۳	۰/۷۱	جذب توریسم ورزشی از طریق تبلیغ و میزبانی مسابقات ملی و بین‌المللی در دانشگاه‌های شهرهای توریستی
۰/۶۰	۴/۰۳	۰/۶۲	معرفی کردن تولیدات ملی و تولیدکنندگان برتر داخلی محصولات ورزشی از طرق مختلف (برگزاری نمایشگاه‌ها، دعوت از دانشگاهیان و ...) به دانشجویان
۰/۵۷	۴/۰۳	۰/۶۰	توجه به تولیدکنندگان داخلی برای تأمین تجهیزات و اقلام ورزشی در احداث بناها و زیرساخت‌های ورزشی دانشگاه‌ها
۰/۷۰	۳/۷۸	۰/۷۰	بازسازی و تعمیر وسایل ورزشی مستعمل انباشته شده در انبار دانشگاه توسط دانشجویان در اوقات فراغت
۰/۶۱	۳/۹۴	۰/۶۶	بیان ایده‌های نو در تولید تجهیزات ورزشی در دانشگاه‌ها
۰/۶۵	۴/۱۲	۰/۵۸	افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آنها
۰/۶۰	۴/۰۱	۰/۶۲	خودکفایی اقتصادی و افزایش اعتماد مردم با بالا رفتن کیفیت کالاهای داخلی
۰/۶۳	۳/۹۰	۰/۷۰	سازمان‌دهی و تشکیل کمیته‌ها و کارگروه‌هایی برای اجرایی اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی
۰/۵۷	۳/۹۳	۰/۶۱	اولویت‌بندی کردن دستورالعمل‌های اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی
۰/۵۹	۳/۹۹	۰/۶۱	قرار گرفتن افراد متخصص و باتجربه در رأس هدایت ورزش دانشگاهی
۰/۶۴	۳/۹۳	۰/۵۹	ساخت فیلم و مجموعه تلویزیونی در مورد کارآفرینان نمونه دانشگاهی و تشویق مردم به سوی کارآفرینی با بهره‌گیری از ابزارهای رسانه‌ای
۰/۶۲	۳/۹۶	۰/۶۴	اقدامات رسانه‌ای برای تبدیل مسئله اقتصاد مقاومتی به یک گفتمان ملی در دانشگاه
۰/۶۵	۳/۹۵	۰/۶۵	مستندسازی در زمینه شرکت‌های دانش‌بنیان دانشگاه‌ها

ادامه جدول ۴- نتایج تحلیل عاملی، میانگین و انحراف استاندارد گویه‌ها

انحراف استاندارد	میانگین	بار عاملی	حیطه‌ها و زیر حیطه‌ها
عامل ۲: اتکای به خود			
۰/۶۸	۴/۲۳	۰/۵۳	احساس مسئولیت از طرف هر فرد در اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی
۰/۶۶	۴/۰۸	۰/۶۲	به باور رسیدن در بخش صدور خدمات فنی و علمی در عرصه ورزش دانشگاهی
۰/۵۸	۳/۹۷	۰/۶۰	اعتقاد سیستم مدیریتی ورزش دانشگاهی به امر اقتصاد مقاومتی
۰/۶۰	۴/۰۲	۰/۶۱	توجه به فعالیت‌های اقتصادی درآمدزا در ورزش دانشگاهی
۰/۶۳	۴/۰۰	۰/۶۴	کاهش اتکای بودجه و درآمدهای دانشگاه‌های دولتی به منابع نفت و گاز کشور و جایگزینی با درآمدهای حاصل از رویدادهای ورزش دانشگاهی
۰/۷۳	۴/۱۰	۰/۵۱	احداث شرکت‌های دانش‌بنیان در دانشگاه‌ها و به‌کارگیری متخصصین ورزشی
۰/۷۱	۴/۱۵	۰/۴۸	فروش محصولات دانش‌بنیان در دانشگاه‌ها و خارج از آن
۰/۶۲	۳/۹۶	۰/۵۰	جلوگیری از مهاجرت نخبگان به دلیل فقدان زمینه کسب و کار دانش‌بنیان در کشور
۰/۶۷	۳/۸۹	۰/۵۳	قرار گرفتن فضاهای ورزشی دانشگاه‌ها در اختیار بخش‌های خصوصی
۰/۷۰	۳/۹۴	۰/۵۹	مشارکت دادن بخش خصوصی در تولید و فروش محصولات ورزشی در دانشگاه‌ها
۰/۶۵	۳/۹۹	۰/۵۱	ارائه کردن دیدگاه‌های دانشگاهیان به دولت
۰/۶۵	۴/۰۹	۰/۵۴	توجه به قابلیت‌های خلاقانه نیروی انسانی در دانشگاه
عامل ۳: آموزش و اطلاع‌رسانی			
۰/۶۴	۳/۹۵	۰/۶۱	شفاف‌سازی مفهومی و موضوعی اصطلاح اقتصاد مقاومتی
۰/۶۵	۴/۰۰	۰/۵۹	مشخص کردن حوزه‌های اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی
۰/۶۳	۳/۹۲	۰/۵۶	مشخص کردن سهم و نقش هرکسی در اجرای اقتصاد مقاومتی در دانشگاه‌ها
۰/۵۶	۳/۸۸	۰/۵۸	بازنگری و اصلاح اساسی در سرفصل‌ها و محتوای دروس تربیت‌بدنی با توجه به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
۰/۵۵	۳/۸۸	۰/۵۱	توجه به درس کارآفرینی ورزشی با رویکرد اقتصاد مقاومتی
۰/۶۸	۴/۱۹	۰/۵۸	آموزش روش‌های صحیح استفاده از تجهیزات ورزشی برای دانشجویان

ادامهٔ جدول ۴- نتایج تحلیل عاملی، میانگین و انحراف استاندارد گویه‌ها

انحراف استاندارد	میانگین	بار عاملی	حیطه‌ها و زیرحیطه‌ها
۰/۵۷	۴/۰۶	۰/۶۷	برگزاری کارگاه‌های آموزشی و دوره‌های مهارت افزایی برای مربیان، داوران و کارکنان حوزهٔ ورزش دانشگاهی
۰/۵۷	۴/۰۲	۰/۴۹	ایجاد بانک‌های اطلاعاتی مختلف در زمینهٔ اماکن ورزشی، دانشجویان ورزشکار و ...
۰/۵۶	۳/۹۵	۰/۵۷	کاربردی کردن تحقیقات به‌جای پرداختن به علوم نظری صرف
۰/۵۸	۳/۹۵	۰/۶۳	گام برداشتن وزارت علوم در جهت کاربردی کردن علوم در کنار تولید علم
عامل ۴: توسعهٔ اجتماعی			
۰/۵۷	۳/۹۳	۰/۵۰	برقراری ارتباط بین دانشجویان و تولیدکنندگان ورزشی داخلی
۰/۶۶	۳/۸۰	۰/۷۲	توانایی همکاری دانشجویان و کارکنان در جهت یک هدف مشترک
۰/۶۳	۳/۸۸	۰/۵۹	فرهنگ‌سازی وقف و امور خیریه در ورزش دانشگاهی کشور
۰/۵۸	۳/۹۴	۰/۵۸	فرهنگ‌سازی در خصوص استفاده از تولیدات داخلی ورزشی
۰/۶۲	۳/۸۸	۰/۶۵	آینده‌نگری اقتصادی با پرداختن به مسائل زیست‌محیطی
۰/۶۲	۳/۸۷	۰/۶۸	تشکیل کمیته‌ها و کمپین‌های زیست‌محیطی در دانشگاه‌ها
۰/۶۰	۳/۹۰	۰/۵۳	ایجاد ساختار سازمانی منعطف با قابلیت انطباق پذیری در ورزش دانشگاهی
۰/۶۰	۳/۹۸	۰/۶۸	وجود انعطاف‌پذیری در قراردادهای ورزشی دانشگاه‌ها
۰/۶۱	۳/۸۸	۰/۵۷	برنامه‌ریزی و آگاه کردن دانشگاهیان در خصوص سنجش میزان اثربخشی اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی
۰/۶۱	۳/۹۱	۰/۵۵	برنامه‌ریزی و آگاه کردن دانشگاهیان در خصوص خروجی‌های کار کردن بر اساس اقتصاد مقاومتی
۰/۷۴	۴/۴۵	۰/۶۷	حرکت بر اساس برنامه و پرهیز از تصمیمات خلق الساعه
عامل ۵: برنامه‌ریزی			
۰/۶۲	۴/۰۵	۰/۵۷	تدوین برنامه‌ها و سازوکارهای دانشگاه همسو با سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
۰/۶۴	۳/۹۹	۰/۵۱	ایجاد توانایی برای الگوگیری از دانشگاه‌های کشورهای دیگر

ادامه جدول ۴- نتایج تحلیل عاملی، میانگین و انحراف استاندارد گویه‌ها

انحراف استاندارد	بار میانگین	بار عاملی	حیطه‌ها و زیر حیطه‌ها
۰/۷۵	۴/۴۲	۰/۵۷	داشتن الگوی مشخص برای مدیریت اقتصاد ورزشی، به‌ویژه در برخورد با شرایط چالش و بحران
عامل ۶: قانون‌مداری			
۰/۶۴	۳/۹۷	۰/۶۵	شفاف‌سازی نظام مالی و اطلاعاتی در ورزش دانشگاهی
۰/۶۵	۳/۹۷	۰/۷۴	شفاف‌سازی قوانین و مقررات در ورزش دانشگاهی
۰/۷۹	۴/۱۰	۰/۵۷	نظارت سازمان دانشجویان وزارت علوم بر فعالیت‌های ورزشی در دانشگاه‌ها
۰/۶۰	۴/۰۱	۰/۵۹	مشخص شدن سازوکارهای نظارتی و حمایتی در ورزش دانشگاهی
۰/۷۰	۴/۱۶	۰/۶۰	نظارت بر هزینه‌کردها در ورزش دانشگاهی
عامل ۷: مدیریت مصرف			
۰/۶۵	۴/۱۹	۰/۴۹	نیازسنجی و حرکت مطابق با نیازهای ورزش دانشگاهی
۰/۶۷	۴/۲۶	۰/۵۳	استفاده بهینه از اماکن و فضاهای ورزشی دانشگاه
۰/۶۲	۴/۰۱	۰/۵۲	پرهیز از برگزاری رویدادهای مشابه
۰/۶۰	۴/۰۶	۰/۶۱	متناسب بودن زیرساخت‌های فضاها و اماکن ورزشی دانشگاه‌ها با اهداف اقتصاد مقاومتی
۰/۶۱	۴/۱۴	۰/۵۶	به کار گماردن افراد متخصص برای انبارداری سالن‌های ورزشی
۰/۶۱	۴/۱۵	۰/۵۶	ساخت اماکن و فضاهای متناسب با نیاز دانشگاه
۰/۶۵	۴/۲۴	۰/۶۱	استفاده درست از امکانات موجود
عامل ۸: مشارکت فعال			
۰/۵۷	۳/۹۶	۰/۵۱	تأسیس مؤسسات خیریه‌ای و ایجاد صندوق خیریه در دانشگاه‌ها
۰/۶۱	۴/۱۳	۰/۵۱	شناسایی و بهره‌گیری از کمک خیرین ورزشی
۰/۷۳	۴/۲۹	۰/۵۲	استفاده از داوطلبان ورزشی و غیرورزشی در برگزاری رویدادهای ورزشی در دانشگاه‌ها

جدول ۵- نتایج بررسی سهم واریانس هر یک از عامل‌ها در اقتصاد مقاومتی

شماره عامل	نام عامل	مربعات بارهای استخراج شده		
		واریانس کل	درصد واریانس	درصد واریانس تجمعی
۱	تحرک و پویایی	۱۲/۲۸	۱۶/۸۳	۱۶/۸۳
۲	اتکای به خود	۶/۹۳	۹/۴۹	۲۶/۳۳
۳	آموزش و اطلاع‌رسانی	۶/۰۰	۸/۲۳	۳۴/۵۶
۴	توسعه اجتماعی	۵/۵۹	۷/۶۶	۴۲/۲۲
۵	برنامه‌ریزی	۴/۷۲	۶/۴۶	۴۸/۶۹
۶	قانون‌مداری	۳/۹۴	۵/۴۰	۵۴/۱۰
۷	مدیریت مصرف	۳/۸۷	۵/۳۱	۵۹/۴۱
۸	مشارکت فعال	۲/۳۷	۳/۲۵	۶۲/۶۶

جدول ۶- میزان اهمیت و مقدار پایایی عوامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی

ردیف	عوامل	میانگین	انحراف استاندارد	تعداد گویه‌ها	پایایی (ضریب آلفای کرونباخ)
۱	مدیریت مصرف	۴/۲۹	۰/۴۷	۷	۰/۷۷
۲	مشارکت فعال	۴/۱۱	۰/۵۳	۳	۰/۸۲
۳	برنامه‌ریزی	۴/۰۸	۰/۵۸	۶	۰/۹۱
۴	قانون‌مداری	۴/۰۴	۰/۵۱	۵	۰/۸۱
۵	اتکای به خود	۳/۹۹	۰/۵۵	۱۲	۰/۹۵
۶	تحرک و پویایی	۳/۹۷	۰/۵۰	۱۷	۰/۹۶
۷	آموزش و اطلاع‌رسانی	۳/۹۱	۰/۵۱	۱۰	۰/۹۲
۸	توسعه اجتماعی	۳/۸۹	۰/۵۱	۸	۰/۹۳

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد از ۷۳ متغیر اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی، ۶۸ مورد از ارزش بیشتری برخوردار بودند. بر اساس روش تحلیل عاملی این موارد در هشت گروه تحرک و پویایی، اتکای به خود، آموزش و اطلاع‌رسانی، توسعه اجتماعی، برنامه‌ریزی، قانون‌مداری، مدیریت مصرف و مشارکت فعال قرار گرفتند. اولین عامل، تحرک و پویایی است که ۱۶/۸۳ درصد از کل واریانس اقتصاد مقاومتی را به خود اختصاص داده است. از جمله شاخص‌ها در خصوص این مقوله می‌توان به دیپلماسی ورزشی، دانشگاهی (مانند گسترش همکاری و مشارکت با دانشگاه‌های منطقه و جهان در تولید لوازم ورزشی)،

اقتصاد برون‌گرا (مانند جذب توریسم ورزشی از طریق تبلیغ و میزبانی مسابقات ملی و بین‌المللی در دانشگاه‌های شهرهای توریستی)، اقتصاد درون‌زا (مانند توجه به تولیدکنندگان داخلی برای تأمین تجهیزات و اقلام ورزشی در احداث بناها و زیرساخت‌های ورزشی دانشگاه‌ها)، ارائه دیدگاه‌های نو (مانند بیان ایده‌های نو در تولید تجهیزات ورزشی در دانشگاه‌ها)، اعتماد بین تولیدکننده و مشتری (مانند افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آنها) و حضور رسانه‌ها در ورزش دانشگاهی (مانند ساخت فیلم و مجموعه تلویزیونی در مورد کارآفرینان نمونه دانشگاهی و تشویق مردم به سوی کارآفرینی با بهره‌گیری از ابزارهای رسانه‌ای) اشاره کرد. محمودی (۲۰۱۹) در پژوهشی بیان می‌کند، تلاش کشورها برای پیوستن به جهانی شدن اقتصاد و کاهش موانع و محدودیت‌های تجاری موجود می‌تواند موجب کاهش نرخ تورم شود. در بند ۶ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، به حمایت از تولید ملی و کالای داخلی اشاره شده است: افزایش تولید داخلی نهاده‌ها و کالاهای اساسی (به‌ویژه اقلام وارداتی) و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی با هدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص. رهبری در این خصوص می‌فرماید: رکن دیگر اقتصاد مقاومتی، حمایت از تولید ملی است. حمایت از تولید ملی، آن بخش درون‌زای اقتصاد ماست. در صورتی که ما به کار ایرانی و سرمایه ایرانی احترام نگذاریم، تولید ملی شکل نمی‌گیرد و اگر تولید ملی شکل نگرفت، استقلال اقتصادی کشور تحقق پیدا نمی‌کند. (بیانات رهبری در دیدار با کارکنان شرکت داروپخش، ۲۰۱۳). ما باید از تولید داخلی استفاده کنیم؛ آحاد مردم مصرف تولید داخلی را بر مصرف کالاهایی با مارک‌های معروف خارجی ترجیح بدهند. این‌ها می‌توانند مایه‌ی رشد اقتصادی و اقتدار یک کشور شود (بیانات رهبری در دیدار با اعضای هیات دولت، ۲۰۱۲). زو و همکاران^۱ (۲۰۱۷) یکی از عمده‌ترین معضلات کشورهای در حال توسعه را ضعف توانایی در بخش‌های نهادی و اقتصادی بیان کردند که برای غلبه بر چنین معضلی، حرکت به سمت روش‌های نوآورانه مبتنی بر دانش‌محوری از طریق تنظیم قوانین حاکم و همگام‌سازی آنها در این مجموعه کشورها می‌تواند منجر به توسعه اجتماعی و اقتصادی شود.

اتکای به خود به عنوان دومین عامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی ۹/۴۹ درصد از کل واریانس را به خود اختصاص داده است. باور و اعتقاد (مانند احساس مسئولیت از طرف هر فرد در اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی)، کاهش وابستگی اقتصاد مبتنی بر نفت (مانند توجه با فعالیت‌های اقتصادی درآمدزا در ورزش دانشگاهی)، اقتصاد دانش‌بنیان (مانند احداث شرکت‌های دانش‌بنیان در دانشگاه‌ها و به‌کارگیری متخصصین ورزشی) و اقتصاد مردمی (مانند مشارکت دادن بخش خصوصی در تولید و فروش محصولات ورزشی در دانشگاه‌ها از جمله موارد شناسایی شده در زمینه عامل اتکای

به خود بودند. سویی^۱ (۲۰۰۱) در پژوهشی بیان می‌کند که در زندگی، ثروتی بهتر است که از علم به دست آید و علمی بهتر است که بتوان از آن ثروت به دست آورد و مصداق این موضوع ایجاد و توسعه شرکت دانش‌بنیان است. به‌کارگیری اقتصاد دانش‌بنیان و صادرات کالاهایی با فن‌آوری بالا علاوه بر این که موجب تغییر نقطه اتکای ساختار اقتصادی کشورهای در حال توسعه از عوامل خارجی به سمت درون‌زایی می‌شود، بلکه زمینه‌ای مناسب برای رشد اقتصادی بدون تکیه بر اقتصاد تک‌محصولی را نیز فراهم می‌سازد (بیانات رهبری در دیدار با مسئولان شرکت‌های دانش‌بنیان، ۲۰۱۲). شیخ ابومسعودی (۲۰۱۶) در پژوهشی بیان می‌کند اقتصاد مقاومتی اقتصاد دولتی نیست، بلکه مردم‌بنیاد است و با اراده، سرمایه و حضور مردم تحقق پیدا می‌کند. اما منظور از این که دولتی نیست بدین معنا نیست که دولت در قبال آن هیچ‌گونه مسئولیتی ندارد. مسئولیت‌های دولت، برنامه‌ریزی، آماده‌سازی، ظرفیت‌سازی، هدایت، کمک و به‌عبارت کلی آماده‌سازی شرایط برای تحقق اقتصاد مقاومتی است. بنابراین یکی از ارکان اساسی اقتصاد مقاومتی تکیه بر نقش و قدرت مردم است. مهمترین نکته برای تحقق این رکن از الگوی اقتصاد مقاومتی توانمندسازی بخش خصوصی در حوزه اقتصاد است. خصوصی‌سازی به عنوان مصداق عملی توانمندسازی بخش خصوصی یکی از عوامل مهم افزایش کارایی اقتصادی کشورهای در حال توسعه است.

سومین عامل اقتصاد مقاومتی در پژوهش حاضر، آموزش و اطلاع‌رسانی است. این عامل ۸/۲۳ درصد از کل واریانس اقتصاد مقاومتی را به خود اختصاص داده است. شفاف‌سازی واژه اقتصاد مقاومتی در دانشگاه‌ها (مانند شفاف‌سازی مفهومی و موضوعی اصطلاح اقتصاد مقاومتی)، سرفصل‌های درسی (مانند بازنگری و اصلاح اساسی در سرفصل‌ها و محتوای دروس تربیت‌بدنی با توجه به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی)، دانش‌افزایی (مانند آموزش روش‌های صحیح استفاده از تجهیزات ورزشی برای دانشجویان و گام برداشتن وزارت علوم در جهت کاربردی کردن علوم در کنار تولید علم از عوامل شناسایی‌شده در مقوله آموزش و اطلاع‌رسانی بودند. آپسکونکا^۲ (۲۰۱۷) در پژوهشی بیان می‌کند تأثیری که آموزش و اطلاع‌رسانی و کارآفرینی در حالت کلی روی هر اقتصادی دارد، به عنوان موضوع مهمی از زمانه ما مطرح می‌شود. دانشگاه‌های کارآفرین نقش مثبت و مستقیمی در تحقق اقتصاد مقاومتی دارند، لذا دانشگاه‌های کشور باید شرایط لازم را برای کارآفرینی و اشتغال جوانان با بازنگری در اهداف، برنامه‌ها، سرفصل‌ها و روش‌های آموزش فراهم سازند. به طور کل، مهارت‌افزایی و توانمندسازی دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها، تربیت دانشجویانی با اطلاعات به روز و آماده برای تولید، نقش تأثیرگذاری در پشتیبانی از اقتصاد کشور دارد. بنابراین دانشجویان با همکاری اساتید باید اعتماد به

1. Sveiby

2. Obschonka

نفس، خوداتکایی، ایده پردازی و شجاعت ورود به بخش‌های اجرایی را پیدا کنند تا بتوانند موجب تحقق اقتصاد مقاومتی در دانشگاه‌ها شوند.

توسعه اجتماعی چهارمین عامل شناسایی شده است که ۷/۶۶ درصد از واریانس را تشکیل داده است. این مقوله دارای شاخص‌های مختلفی مانند برقراری ارتباط بین دانشجویان و تولیدکنندگان ورزشی داخلی، آینده‌نگری اقتصادی با پرداختن به مسائل زیست‌محیطی و وجود انعطاف‌پذیری در قراردادهای ورزشی دانشگاه‌ها است. الویت^۱ (۲۰۱۲) بیان می‌کند در هر نظام سیاسی، در کنار رشد اقتصادی، مؤلفه‌های اجتماعی و زیست‌محیطی مانند میزان آموزش، رفاه جامعه، افزایش سطح کمی و کیفی زندگی و سطح بهداشت نیز باید سنجیده شوند و توسعه اقتصادی نمی‌تواند جدا از ابعاد اجتماعی و زیست‌محیطی قلمداد شود. در این راستا دفتر پشتیبانی و هماهنگی سازمان ملل متحد^۲ (۲۰۰۸) بیان می‌کند رشد اقتصادی بالا یا رشد ناخالص داخلی، به‌تنهایی ضامن پیشرفت و توسعه در یک کشور نیست، چه بسا کشورهایی که با رشد اقتصادی بالا روز به روز فقیرتر شده‌اند و حتی محیط‌زیست و حقوق انسانی آنها روز به روز کاهش یافته است. رفتارهای پایدار اقتصادی و متعاقب آن، توسعه انسان نتیجه فرهنگ خاصی است. رهبری نیز در اهمیت موضوع فرهنگ می‌فرماید: فرهنگ از اقتصاد مهم‌تر است. چون فرهنگ به معنای هوایی است که تنفس می‌کنیم. اگر هوا تمیز باشد آثاری دارد و اگر کثیف باشد آثار دیگری دارد (بیانات رهبری در حرم مطهر رضوی، ۲۰۱۴). لذا اقتصاد و توسعه با مقوله فرهنگ مرتبط است و از آن تأثیر می‌پذیرند.

پنجمین عامل شناخته‌شده در پژوهش حاضر برنامه‌ریزی است که با میانگین $4/08 \pm 0/58$ یکی از مهمترین عوامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی نام‌گذاری شده است. شاخص‌هایی مانند حرکت بر اساس برنامه و پرهیز از تصمیمات خلق‌الساعه و داشتن الگوی مشخص برای مدیریت اقتصاد ورزشی، به‌ویژه در برخورد با شرایط چالش و بحران که از عوامل برنامه‌ریزی هستند، به عنوان مهمترین شاخص‌ها در اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی شناخته شده‌اند. همان‌طور که می‌دانیم برنامه‌ریزی یکی از مهمترین فرآیندها برای رسیدن به اهداف است، به عبارتی برنامه‌ریزی، مهمترین و کلیدی‌ترین و آسان‌ترین سند برای رشد است و می‌تواند نقش مهمی در کمک به جلوگیری از اشتباهات بازی کند. در این راستا پژوهش رضوی (۲۰۰۵) به این نکته اشاره دارد که فقدان برنامه‌ریزی یکی از موانع افزایش کارایی است. حیدری و قربی (۲۰۱۶) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که به کارگیری یک الگو با توجه به مقتضیات هر جامعه‌ای جهت رسیدن به پیشرفت و تحقق رشد در همه عرصه‌ها امری اجتناب‌ناپذیر است. به همین دلیل، برنامه‌ریزی اقتصادی و اتخاذ راهبردهای اقتصادی نیازمند توجه

1. Elliott

2. Office for ECOSOC Support and Coordination United Nations

به مقتضیات بومی، تحولات بین‌المللی و فرهنگ و ارزش‌های حاکم بر جامعه و همچنین ظرفیت‌های نظام اقتصادی و نخبگان آن جامعه است. بنابراین می‌توان گفت اقتصاد مقاومتی در پی تداوم رشد و بهبود شاخص‌های اقتصادی در شرایطی است که فشارهای بیرونی و کاستی‌های داخلی مشکلاتی را برای حرکت به سمت رشد و پیشرفت به وجود آورده‌اند.

قانون‌مداری به عنوان ششمین عامل مورد شناسایی در پژوهش حاضر بود که ۵/۴۰ درصد از کل واریانس را تشکیل داده است و دارای شاخص‌هایی مانند شفاف‌سازی نظام مالی، اطلاعاتی، قوانین و مقررات در ورزش دانشگاهی، نظارت سازمان دانشجویان وزارت علوم بر فعالیت‌های ورزشی دانشگاه‌ها و نظارت بر هزینه‌کردها در ورزش دانشگاهی است. رهبر انقلاب می‌فرمایند: در بند ۱۹ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مقرر شده است، شفاف‌سازی اقتصاد، سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی و ... امری مهم است، واقعاً نمی‌شود کار اقتصادی درست بکنیم، اما با مفاسد اقتصادی مبارزه نکنیم (بیانات رهبری در دیدار با اعضای هیئت دولت، ۲۰۱۲). بنابراین راهکار اصلی مبارزه با فساد، شفاف‌سازی و سالم‌سازی اقتصاد است. در حال حاضر ریشه بسیاری از مشکلات اقتصادی کشور در حوزه‌های مختلف، فقدان شفافیت اطلاعات اقتصادی است.

هفتمین عامل اقتصاد مقاومتی با میانگین $۰/۴۷ \pm ۴/۲۹$ با نام مدیریت مصرف به عنوان مهم‌ترین عامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی نام‌گذاری شده است که مهم‌ترین شاخص‌های آن استفاده بهینه از اماکن و فضاهای ورزشی دانشگاه و استفاده درست از امکانات موجود است و همچنین دارای شاخص‌های دیگری مانند نیازسنجی و حرکت مطابق با نیازهای ورزش دانشگاهی، به کار گماردن افراد متخصص برای انبارداری سالن‌های ورزشی است. در این راستا رهبر انقلاب می‌فرمایند: اگر یک جامعه‌ای بخواهد از لحاظ استحکام درونی اقتصاد خود به نقطه‌ای برسد که آسیب‌پذیر نباشد، یکی از کارهای واجبی که باید انجام دهد، این است که نیازسنجی کند و اسراف و زیاده‌مصرف کردن و مانند این‌ها را کنار بگذارد و استفاده درست از امکانات را یاد بگیرد (بیانات رهبر در دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت عید غدیر، ۲۰۱۶). در این راستا می‌توان گفت مصرف بهینه در یک جامعه نقش مهمی در روند رشد و توسعه اقتصادی دارد، زیرا میزان پس انداز و سرمایه‌گذاری که مهم‌ترین منابع در راستای توسعه هستند، بخشی از درآمد ملی است که پس از مصرف باقی می‌ماند. بنابراین نیازسنجی و استفاده درست از امکانات بسیار مهم است.

عامل هشتم و آخرین عامل، مشارکت فعال نامیده شد که با میانگین $۰/۵۳ \pm ۴/۱۱$ به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی شناخته شد که دارای شاخص‌هایی مانند تأسیس مؤسسات خیریه‌ای و ایجاد صندوق خیریه در دانشگاه‌ها، شناسایی و بهره‌گیری از کمک

خیرین ورزشی و مهمترین آنها استفاده از داوطلبان ورزشی و غیرورزشی در برگزاری رویدادهای ورزشی دانشگاه‌ها است. اکبری و حسینی (۲۰۱۵) بیان کردند دانشگاه‌ها با توجه به سهم بسیار زیادشان در تولید علم در کشور می‌توانند در ایجاد اقتصاد مقاومتی گام مؤثری بردارند. در این راستا دانشگاه‌ها می‌توانند با سوق دادن پایان‌نامه‌ها و پژوهش‌های دانشگاهی به سمت اقتصاد مقاومتی، ایجاد شوق لازم برای برانگیختن قدرت اراده و خلاقیت در بین پژوهشگران و حمایت از آنان و ایجاد زمینه‌هایی برای کشف استعدادها و خلاقیت‌ها، برگزاری کارگاه‌های آموزشی، همایش و سخنرانی‌هایی در مورد اقتصاد مقاومتی و نیز استفاده از ظرفیت‌های موجود در دانشگاه مانند نشریات، فصل‌نامه‌ها، صفحات اینترنتی و سایر ابزارها و وسایل ارتباط جمعی در راستای فرهنگ‌سازی اقتصاد مقاومتی و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی فرهنگ اقتصاد مقاومتی را گسترش دهند. این موارد ذکر شده نشان می‌دهد که بهترین مکان برای پرداختن و تئوریزه کردن ایده‌ها، دانشگاه‌ها هستند.

همان‌گونه که بیان شد، برای اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی راهکارها و موانع زیادی وجود دارد. در پژوهش حاضر، عوامل زیادی برای اجرای بهتر اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی شناسایی شده است و در هشت حیطه کلی دسته‌بندی شدند که مهمترین عامل‌های اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی مدیریت مصرف، مشارکت فعال و برنامه‌ریزی نام‌گذاری شدند. به طور کلی دانشگاه‌ها می‌توانند با استفاده از عوامل شناسایی شده برای اجرای اقتصاد مقاومتی در تحقیق حاضر و همچنین با استفاده از پرسش‌نامه ساخته شده در پژوهش حاضر از طریق تربیت نیروهای تحصیل کرده و تأمین منابع انسانی محیط کار، حرفه‌ای کردن کارکنان آینده و مدیران، آموزش‌های مجازی، همکاری اساتید و دانشجویان در امور کشوری، استفاده از تولیدات داخلی، همایش‌های هدفمند اقتصاد مقاومتی و استفاده از مراکز رشد دانشگاهی به تحقق و سنجش اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی کمک کنند. از طرفی دانشگاه از طریق تأثیری که روی فرهنگ اقشار جامعه می‌گذارد تأثیر زیادی بر تحقق اقتصاد مقاومتی دارد. برای مثال اگر دانشگاه‌ها بر روی تربیت نسل فرهنگی که مبتنی بر آموزش‌های فرهنگی هستند فعالیت کنند و یا بتوانند نقش فعال‌تری را بر فرهنگ مدیران و کارکنان آینده‌ساز بگذارند بسیار کارساز خواهند بود. فرهنگ دانشجویان علاوه بر این که بر خود دانشجویان تأثیر دارد، قابل انتقال به خانواده‌ها و دوستان و آشنایان آنها است و از آنجایی که تقریباً در اکثر خانواده‌ها، فرزندان دانشجو وجود دارد، تأثیراتی که دانشگاه از طریق فرهنگ بر تحقق اقتصاد مقاومتی می‌گذارد قابل تأمل است.

تشکر و قدردانی

در پایان، لازم است از تمامی مسئولان، اساتید و کارکنان بزرگوار جامعه پژوهش که ما را در انجام این تحقیق یاری رساندند تشکر و قدردانی کنیم.

منابع

1. Akbari, A., & Hosseini, M. H. (2015). A study of the role of jihadi management and universities in the culture of resistance economy, National conference of the third millennium and the humanities, Shiraz, Iran center for the development of new education. <https://civilica.com/doc/398791>, 1-11. (Persian).
2. Amiri, M., Partabian, A., & Safari, M. (2014). Study the role of the university and its elements in realizing resistive economy. *International journal of resistive economics*, 2(4): 104-115.
3. Briguglio, L., & Piccinino, S. (2012). Growth with resilience in East Asia and the 2008-2009 global recession. *Asian development review*, 29(2): 183-206.
4. Dehghanpour, B., Shafiee, A. & Mohammadi, M. (2016). Resistive economy a study of the review of dimensions and features. *Journal of work and the community*, (186): 64-55. (Persian).
5. Dizgarani, A. H., & Shokri, N. (2017). Global experiences of financial systems in dealing with economic shocks: Provide an appropriate strategy for the Iranian economy to move towards a resistive economy. *International journal of resistive economics*, 5(2): 44-56.
6. Dumciuviene, D. (2015). The impact of education policy to country economic development. *Procedia-Social and behavioral sciences*, (191): 2427-2436.
7. Elliott, J. (2012). An introduction to sustainable development, 4th Edition, London, Routledge, 1-384.
8. Etzkowitz, H., & Leydesdorff, L. (2000). The dynamics of innovation: from national systems and "Mode 2" to a triple helix of university-industry-government relations. *Research policy*, 29(2): 109-123.
9. Heidari, M., Ghorbi, M.J. (2016). Research on the meaning and concept of resistive economy in the Iran islamic republic. *Defense Policy Magazine*, 97(24):37-80. (Persian).
10. Javani, V. (2018). Explain the basics of implementing a resistance economy in the sport industry. *Journal of sports management*, 10 (3):580-567. (Persian).
11. Khazaei, A., Honari, H., & Shahlaee Magheri, J. (2018). Identify the challenges of implementing the resilient economy in the countrys sport industry. *Sport management studies*, 10(49): 59-78. (Persian).
12. Kline, P. (2014). An easy guide to factor analysis. Routledge, 1-25.
13. Leech, N. L., Barrett, K. C., & Morgan, G. A. (2005). SPSS for intermediate statistics: Use and interpretation. Second Edition, Lawrence Erlbaum Associates, Inc, Mahwah. 1-240.
14. Mahdizadeh, R., Andam, R., & Rozbahani, SH. (2013). Barriers to the development of public sports in universities. *Research in academic sports*, 3: 109-126. (Persian).

15. Mahmoodi, E. (2019). The effect of economic globalization on inflation in Asian developing countries. *Quarterly journal of the macro and strategic policies*, 7(1): 46-65. (Persian).
16. Mariana, D. R. (2015). Education as a determinant of the economic growth. the case of romania. *Procedia - Social and behavioral sciences*, (197): 404-412.
17. Obschonka, M. (2017). The quest for the entrepreneurial culture: psychological big data in entrepreneurship research. *Current opinion in behavioral sciences*, (18): 69-74.
18. Office for ECOSOC support and coordination united nations. (2008). Achieving sustainable development and promoting development cooperation: dialogues at the economic and social council.
19. Ranjbar Ardakani, S. (2018). Barriers to the realization of the resistance economy in the Islamic republic of Iran. *Scientific-research quarterly of the Islamic revolution approach*, 11(39): 141-160. (Persian).
20. Razavi, M.R. (2005). Privatization and performance in sport. *Journal of movement*, 23: 5-22. (Persian).
21. Rose, A. Z. & E. Krausmann (2013). An economic framework for the development of a resilience index for business recovery. *International journal of disaster risk reduction*, 73-83.
22. Saeedi Kia, A. (2018). Resistive economy in sport. Asr imam publishing institute, first edition, 1-266. (Persian).
23. Seyedi, B., Dortaj, F., & Jalaie, A., M. (2011). Investigation of economic messages and concepts in elementary school textbooks. *Journal of iranian economic research quarterly*, 16(4): 35-69. (Persian).
24. Shamsi Goshki, M., Ziaee, M. S., Razzaqi Shirsavar, H., & Mosleh, M. (2019). Rating the entrepreneurial components of resilient economy by ahp: Designing appropriate entrepreneurial model for resistive economy. *Public management research*, 12 (45): 237-260. (Persian).
25. Sheikh Abu Masudi, A. (2016). Resistive economy, Action and practice. Arkan Danesh Publications, 1-80. (Persian).
26. Statements of the supreme leader during the feast meeting in the holy shrine of razavi, 26 March, (2014). Khamenei.ir. (Persian).
27. Statement of the supreme leader in a meeting with a group of researchers and officials of knowledge based companies, 29 July, (2012). Khamenei.ir. (Persian).
28. Statements of the supreme leader in a meeting with the staff of pharmaceutical company, 7 January, (2013). Khamenei.ir. (Persian).
29. Statements of the supreme leader in the meeting of different segments of the people on the occasion of ghadir feast, 8 September, (2016). Khamenei.ir. (Persian).
30. Statements of the supreme leader in the meeting of the president and members of the cabineh, 23 August, (2012). Khamenei.ir. (Persian).
31. Sveiby, K. E. (2001). A knowledge based theory of the firm to guide in strategy formulation. *Journal of intellectual capital*, 2(4): 344-358.
32. Vaezi, S. K., & Fadaee, M (2015). Investigating and explaining the components of strategic management of islamic university based on the model of resistance economy. *Management in the islamic university*, 4 (9): 39-58. (Persian).

33. Van Bergeijk, P. A., Brakman, S., & van Marrewijk, C. (2017). Heterogeneous economic resilience and the great recession's world trade collapse. *Papers in regional science*, 96(1): 3-12.
34. Zareian, H., Ghorbani, M. H., & Mirzaei, F. (2018). Operation strategies for resistive economy in school sports of Iran. *Journal of research in educational sport*, (14): 153-172. (Persian).
35. Zoo, H., deVries, H. J., & Lee, H. (2017). Interplay of innovation and standardization: Exploring the relevance in developing countries. *Technological forecasting and social change*, (118): 334-348.

ارجاع دهی

خارکن، مریم؛ اندام، رضا؛ بحرالعلوم، حسن؛ زارعیان، حسین. (۱۴۰۰). شناسایی عوامل مؤثر بر اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاه‌های دولتی ایران. پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۳): ۱۸۳-۲۰۸. شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2020.8770.1859

Kharkan, M; Andam, R; Bahrololoum, H; Zareian, H. (2021). Effective Factors Identification with Respect to Resistive Economy Implementation in Sport of Iranian State Universities. *Research on Educational Sport*, 9(23): 183-208. (Persian). DOI: 10.22089/RES.2020.8770.1859